

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№4

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 1593 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 7-aprelda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Цифровизация социально-трудовых отношений: вызовы и перспективы для работников	18
Абдумухтаров Анваржон Акрамжонович	
O'zbekistonda faoliyat ko'rsatayotgan soliq to'lovchi yuridik shaxslarning iqtisodiy faoliyatini rag'batlantirish masalalari.....	26
To'xtaboyev Nuriddin Isomiddin o'g'li	
Ecotourism in Protected Areas: A Literature Review.....	32
Ismoilova Maftuna Mamat qizi	
Iqtisodiyotning innovatsion rivojlanishi sharoitida xizmatlar sohasini rivojlantirishning hududiy xususiyatlari.....	38
Primova Shaxlo Jumayevna	
Statistik baholash va ekonometrik modellashtirish orqali biznes rivojlanish tendensiyalarini samaradorligini baholash.....	43
Xabibullayev Ibrohim, Saidova Marhabo Xabibullo qizi	
Tijorat banklarida xususiy kapital hisobi va auditini takomillashtirish	52
Qodirova Zilola Maxmud qizi	
Qo'shilgan qiymat solig'i ma'muriyatchiligining ilg'or xorij tajribasi.....	57
Erkayev Nodir Xudayberdiyevich	
O'zbekistonda yashil iqtisodiyotni joriy etish holati va asosiy yo'nalishlari.....	71
Madraximova Zulfiya Nurmatovna, Ishankulova Komila Kurbanovna, Ortiqboeva Aziza Xolmurza qizi, Omonkulova Ro'zigul Akmaljon qizi	
Challenges and opportunities in implementing green economy indicators in uzbekistan's industrial sector under the fourth industrial revolution.....	76
Shodmonov Ruslan Golib ugli, Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich	
Rivojlangan mamlakatlarga ishchi kuchi oqimi va O'zbekiston mehnat bozoridagi o'zgarishlar.....	89
Tilabova Kumush Farhod qizi	
Mamlakatda "yashil" iqtisodiyotni rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish	95
Yuldashboyev Azizulloh Bunyodbek o'g'li, Matkarimov Inomjon Baxtiyorovich	
"Ta'lim muassasalarida moliyaviy resurslarni samarali rejalashtirish va boshqarish"	101
Bauyetdinov M.J., Medetbayeva D.T.	
Enhancing utilization and minimization of renewable energy systems in uzbekistan	105
Toyirova Hamida Umedovna	
Tijorat banklari daromadini oshirishda aholining savodxonligi va xulq atvorining roli	114
Shakhlo Davirova	
2020–2024-yillarda o'zbekistondagi iqtisodiy o'sish dinamikasi	120
Akbarov Nodir, Ibodullayev Navro'zbek	
O'zbekistonda xalqaro moliyaviy institutlarning yashil moliyalashtirish jarayonidagi roli va strategik yo'nalishlari	125
Gulmira Axmadjonova Xabibulla qizi	
Sug'urta tizimiga raqamli texnologiyalarning ta'siri	133
Uzaqova Kamola Bexzodovna, Yahyoyev Bahriddinxon Bahroil o'g'li	
Improving payment services practices in commercial banks: strategies for efficiency and security	138
Mamayusuf Abdusamatov	
Jahon moliya tizimi: asosiy tendensiyalar va rivojlanishning innovasion yo'nalishlari	143
Ataniyazov Jasurbek Xamidovich	
Повышение конкурентоспособности экологического туризма Узбекистана путём развития всесезонных горных туристических центров.....	150
Ахмедходжаев Равшан Темурович	
Xo'jalik yurituvchi subyektlar tashqi iqtisodiy faoliyatida valyuta operatsiyalarini takomillashtirish	157
Safarov Alisher Ibrohim o'g'li	

Oliy ta'lim tizimini miqdoriy va sifat ko'rsatkichlari asosida baholashning kompleks metodologiyasi.....	163
Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi, Bozorova Muazzam Hamid qizi	
Ko'chmas mulkni boshqarish samaradorligini baholashning uslubiy yondashuvlari	167
Mirdjalilova Dildora Shuxratovna	
Xizmatlar sohasini rivojlantirishda kichik biznesning ahamiyati va uning innovatsion rivojlantirishdagi muhim xususiyatlari	173
Ulasova Oygul Baxtiyorovna	
Результаты долгосрочного прогнозирования и стратегического анализа эффективной организации современного управления жилищным фондом.....	178
Бердиева Дилфуза Ахатовна	
Improving long-term assets accounting and auditing	184
Gulboy Yusupov	
Davlat budjeti va xususiy sektor ishtirokida oliy ta'limni moliyalashtirishning optimal modeli.....	189
Bozorov Alisher Ro'zimurodovich	
Xufyona iqtisodiyotni qisqartirishda soliq islohotlari va raqamli texnologiyalar: O'zbekiston tajribasi va xalqaro yondashuvlar.....	193
Choriev Makhmayokub, Karimov Mamurbek, Xamrayev Olimjon, Urazov Mansur	
Bank aksiyalarining bozordagi narx dinamikasi va unga ta'sir etuvchi omillar	200
Nomozov Samandar Shuxrat o'g'li	
Sanoatda rivojlanish kafolati: moliyaviy boshqaruvni raqamli transformatsiya orqali avtomatlashtirish.....	206
To'qlijev Abdirauf Bahodir o'g'li	
Inson kapitalini rivojlantirishning jamiyat farovonligi, aholi daromadlariga ta'siri.....	214
Bozorova Saxobat Abdujapparovna	
Анализ конкурентной среды: методология, примеры и этапы процесса.....	219
Садикова Раъно Абдуллаевна	
Tijorat banklarida muammoli kreditlarning nazariy asoslari va ular bilan ishlash mexanizmining zaruriyati	225
Salixova G.J	
Iqtisodiyotda energiya xavfsizligiga erishishning xorij tajribasi.....	230
Samandarov Og'abek Alisher o'g'li	
Measuring methodologies of influence of the esg factors	235
Tolipova Feruza Alisherovna	
Совершенствование налогового администрирования в условиях экологически устойчивого развития.....	240
Омонов Отажон Журакулович	
Moliyaviy vositalar asosida erkin iqtisodiy zonalarni rivojlantirish strategiyasini takomillashtirish	249
Quziev Ravshan Ramazanovich	
Методологические аспекты внедрения управленческого учета в университетах Узбекистана.....	253
Каршиева Мохинур Олим кизи	
Budjet tashkilotlarida tovar-moddiy zaxiralar hisobini takomillashtirish (tibbiyot muassasalari misolida)	257
Tulyaganov Abdumalik Abdiraximovich	
Умные города как фактор экономического развития.....	261
Нозима Кахрамоновна Хакбердиева	
Перспективы зеленого фактора экономического роста в Республики Узбекистан.....	266
Исламова Насиба Улугбек кизи, Абдурашидов Отабек Улугбекович, Мамасалиева Мукаддас Ибадуллаевна	
Qurilish korxonalarida sifat menejmentini joriy qilish mexanizmlarini takomillashtirish	270
Ergashev O'tkir, Saidov Mash'al Samadovich	
Xorazm viloyatida eksportni rivojlantirish uchun potensial imkoniyatlar va ularni baholash.....	275
Fozil Xolmurotov	
Maishiy xizmatlar sohasini davlat tomonidan tartibga solishning nazariy jihatlarini.....	282
Quliyev Begimqul Melikovich	

O'zbekiston hududlarida chakana kreditlashning o'sishi.....	289
Eshqobulova Charos O'roq qizi	
Empowering uzbekistan's grain enterprises: innovative strategies for sustainable growth and operational efficiency.....	292
Kurbanova Dildora Abdurakhmanovna	
Kapital investitsiyalarga doir axborotlarni xususiy kapital to'g'risidagi hisobotda aks ettirish uslubiyatini takomillashtirish	298
Boronov Bobur Farxodovich, Muxammadiev Zarrux Umarovich	
To'qimachilik korxonalarining yashil iqtisodiyotga o'tishi va yengil sanoat korxonalarini muqobil energiyadan samarali foydalanish yo'llari	303
Xolbekova Feruzaxon Rasulovna, Jalolova Aziza Jalol qizi	
Research on the effects of interest rate, inflation rate and gross domestic product (GDP) on the level of foreign direct investment (FDI) inflows (evidence from Uzbekistan).....	307
Azimov Shakhzod	
Organik mahsulotlar eksportini rag'batlantirishda maqsadli bozorlarga yo'naltirilgan marketing strategiyalari.....	314
Xidirov Shohrux Bobir o'g'li	
Korxona iqtisodini barqarorligini ta'minlash masalalari.....	319
Abdullayev Maqsud Abdumaxmudovich	
Внедрение инновационных методов управления человеческих ресурсов в строительных компаниях.....	323
Джураева Гузаль Шавкатовна	
Sug'urta zararlarini baholashda sun'iy intellektni qo'llash istiqbollari	328
Shoraximova Zilola Nasirdjonovna	
O'zbekiston Respublikasi mahalliy budjet tizimini moliyalashtirish masalalari	332
Qo'ldoshev Diyor O'rol o'g'li	
Raqamli texnologiyalar asosida raqamli ekotizimlar va ularning biznes-jarayonlarga ta'sirini aniqlashga ilmiy qarashlar tahlili	336
Suvanova Dilnoza Dilmurod qizi	
Innovatsion salohiyatni oshirish asosida qurilish materiallari sanoati korxonalarining boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish	342
Xaydarova E'zoza Shukurullayevna	
Aholi turmush darajasini dinamik kontekstli normallashtirish va moslashuvchan vaznlar usuli orqali baholash	352
Xolto'rayev Islom Ilhomovich, Ollokulova Feruza Mansurovna	
O'zbekiston Respublikasida xufiyona iqtisodiyotini qisqartirish va mamlakat rivojlanishiga uning ta'siri.....	358
Baxtiyorov Sherali Muzaffarovich	
Qayta tiklanuvchi energiya manbalari qurilmalarini aholi tomonidan xarid qilish va kompensatsiya ajratish jarayonlarini raqamlashtirish hamda tizimlar integratsiyasi istiqbollari.....	362
Ochilov Abdujabbor Akramovich	
O'zbekistonda kambag'allikni qisqartirish va aholi farovonligini oshirishda chet el tajribasining afzalliklari.....	369
Raxmatullayeva Shaxnoza Xamidovna, Akbarova Iroda Samatovna	
Qurilishda loyiha boshqaruvi konsepsiyasining mazmuni	375
Pulatov Shaxron Axmedovich	
Loyiha budjeti va uning ijrosini ta'minlash masalalari.....	379
Murodova Mohigul Chori qizi, Xamidov Odil Davurovich	
Qishloq xo'jaligidagi chorvachilik tarmog'ining iqtisodiy faoliyatini o'rta muddatli statistik prognozlarini tuzish (Andijon viloyati misolida).....	390
Iskandarov Davlatbek Xursanbekovich, Urishev Baxtiyor Abdusamatovich, Muydinov Xusniddin Nuriddin o'g'li	
Innovatsion faoliyatning iqtisodiy samaradorligini baholash va rivojlantirish yo'llari.....	397
Qurbonov Tolmasjon Namoz o'g'li, Shodiyev Fazliddin Qalandar o'g'li, Holmirzayeva Gulruh Akbarovna	
Fond bozorida kompaniyaning investitsion jozibadorligini baholash uslubiyoti.....	403
Yulduz Usmanova	
Jahon bozoriga kirishda elektron bozorlarning ahamiyati.....	411
Hamroyeva Umda	

Comparative statistical analysis of foreign trade indicators of the Republic of Uzbekistan	415
Abdualilova Bibisora Bakhodir kizi	
Yaxshi korporativ boshqaruv orqali aksiyadorlik jamiyatlarining kapital qiymatini oshirish: metodologik yondashuv.....	423
Urinov Bobur Nasilloevich	
JAS – barqaror qishloq xo'jaligini rivojlantirishning yapon modeli vositasi	423
Baynazarov Elmurod Erkinovich	
Xususiy banklarning depozit operatsiyalarini mustahkamlash yo'llari	435
Olimov Abror Axadjon o'g'li	
The impact of digital financial technologies on the financial system.....	439
Yahyoyev Bahriddinxon Bahroil o'g'li, Pardayev Olim Mamayunosovich	
Korxona eksport salohiyatini oshirishning "yashil" marketing mexanizmi	443
To'rayev Shohrux Halimovich	
O'zbekistonda ichki turizmni rivojlantirishda turistik oqim mavsumiyligini boshqarish yo'llari	448
Fayazov Muxiddin Sobirovich	
Sanoat korxonalarida qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish bo'yicha xalqaro tendensiyalar	453
Bobobekov Ergash Abdumalikovich	
Ayollar tadbirkorligining tarixi: O'zbekiston va dunyo bo'yicha rivojlanishi.....	459
Burxanova Sabo Tulanovna	
Qimmatli qog'ozlar bozorida investorlar risklarini pasaytirishni takomillashtirish yo'llari.....	466
Xalilov Umid Ishtemirovich	
Korxona moliyaviy ko'rsatkichlari tahliliga fundamental yondashuv.....	470
Dilshodjon O'rinov, Sanobar Ismoilova	
Iqtisodiy o'zgarishlar davrida korxonalar moliyaviy barqarorligining ta'minlanishi omil va mezonlari	475
Xolbekova Dilobarxon Rasuljon qizi	
Cash accounting as a tool of financial discipline and transparency in the public sector	481
Marqaboyev Sardorbek Abdusalomovich, Annayev Abdurasul Abdurashidovich	
Пути совершенствования практике финансирования социального предпринимательства.....	486
И.Ж.Исаков	
O'zbekistonda an'anaviy resurslar va qayta ishlanadigan energiya manbalarini rivojlantirish imkoniyatlaridan unumli foydalanish	490
Normurodov Xusan Eshmaxmatovich, Kaxramanova Sevdal Shamsiddin qizi	
Ijtimoiy salohiyat – hududiy iqtisodiyotni rivojlantirishning boshqaruv obyekti sifatida.....	497
Erkayeva Gulbahor Panjiyevna, Zoirov G'olibjon Toshtemir o'g'li	
Xorazm oziq-ovqat bozorida mahsulotlarning raqobatbardoshligini oshirishda marketing faoliyatlarini baholash usullari	503
Abdikarimova Zilola Baxramovna	
Переход к зелёной энергетике узбекистана как возможность достижения устойчивого экономического роста	508
Бай Жин Хуан (Bai Jin xuan)	
Изучение условий финансирования проектов международными банками развития	513
Жалилова Барнохон Суръатжоновна	
O'zbekiston respublikasi budjet jarayonida budjetlarning ochiqqligi va jamoatchilik ishtirokini oshirish.....	517
Shodmonqulov Temurbek Ulug'bek o'g'li	
Chiqib ketayotgan aktivlarni hisobga olish va baholash masalalari	522
Kuziyeva Dinora Bahodirovna	
Asosiy kapitalga investitsiyalarning iqtisodiy o'sishga ta'siri.....	528
Qo'shbaqov Aybek Shovqiyevich	
Changes in employee benefits and human resource management in accounting system of the Republic of Uzbekistan	535
Ravshanbekov Lazizbek Tolibjon o'g'li, Toshpulatova Munisabonu	

Iqtisodiyot tarmoqlarida suv iste'molini boshqaruvining raqamlashtirish tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish istiqbollari.....	541
Karimov Anvarjon Muqumjonovich	
Теоретические аспекты налогообложения доходов физических лиц на основе всеобщего декларирования	547
Усманова Мухлиса Сагдуллаевна	
Bank tizimini raqamlashtirish va uning bank barqarorligiga ta'siri.....	555
Sayfullayev Jamshidjon Xabibjanovich	
Kambag'allikni qisqartirish va aholi bandligini ta'minlashda tadbirkorlik faoliyatining o'rni	560
Saparov Ismat Chorshanbiyevich	
Innovatsion korxonalarda xarajatlar hisobining zamonaviy usullari	565
Turayev Og'abek Kaxramonovich, Ochilov Shavkat Toshmamatovich	
Дополнительные услуги в индустрии гостеприимства как эффективный инструмент продвижения бренда предприятия	570
А.И. Лесников, Д.В. Мамаева	
Преимущества и вызовы перехода на зелёную экономику	580
Умарова Гузал Гайратовна, Лапасова Камола Фарход кизи	
Yashil iqtisodiyot sharoitida hududlarda ishlab chiqarish korxonalarining iqtisodiy samaradorligini oshirish	586
Ibrogimov Sherzodbek Xalimjon o'g'li, Djurayeva Maxliyoxon Xayrullayevna	
Yashil iqtisodiy o'sishni ta'minlashda bevosita soliqlar rolini oshirish masalalari	591
Abdullayev Dilmurod Aliyar o'g'li	
The main directions for improving innovative activities in agriculture	598
Aytmuratova Miyrigul Zhalgasovna	
Klaster tizimi orqali O'zbekistonda qishloq xo'jaligining iqtisodiy o'sishi	605
Xaydarov Sardor Komil o'g'li	
Inklyuziv ta'lim: adolatli va teng jamiyat sari	610
Muxamedjanova Dilshodxon Muzaffarovna	
Yashil iqtisodiyot: muammo va yechimlar	615
Boymatov Xoliyor Qurbonovich	
Issues of using foreign loans in the development of the transport system in the Republic of Uzbekistan	621
Alimov Ilhomjon Ikromovich	
Проблемы и резервы развития пищевой промышленности в экспортном направлении.....	628
Ўролова Севара Бехзод кизи	
Оценка степени риска инновационной деятельности	634
Алиева Эльнара Аметовна	
Yashil innovatsiyalar, ularning turlari va omillari.....	638
Maxkamova Sayyora Shokirovna	
Qishloq xo'jaligida transport tizimidan samarali foydalanishning nazariy asoslari.....	641
Turdiyeva Irodaxon Ismoil qizi	
Soliq ma'murchiligida nazorat funksiyasi va unda kameral soliq tekshiruvi hamda takomillashtirish yo'llari.....	648
Hujamuradov Abrorbek Ro'zimurat o'g'li	
Sanoat korxonalarida xarajatlarni mahsulot tannarxiga taqsimlash metodologiyasini takomillashtirish istiqbollari	653
Safarov Javohir Ismoilovich	
Moliyaviy hisobotlarni shakllantirishda milliy standartlarni xalqaro standartlarga uyg'unlashtirish masalalari	659
G'aniyev Zafar Usanovich	
Ta'lim kreditini moliyalashtirish jamg'armasi faoliyati.....	666
Adilov Zuxriddin Marip o'g'li	
Tibbiyot muassasalarining moliyaviy ta'minoti va resurslardan foydalanish mexanizmlariga ta'sir qiluvchi omillar	670
Elmurodov G'ayratjon Abdumurodovich	
Tourism finance for sustainability: investing in green futures	674
Tashpulatov Sadriddin Sayfulloyevich	

Ta'lim jarayonlarini boshqarishda mobil texnologiyalar	681
Esonova Mohiraxon Sodiqjon qizi, Ovxunov Iqboljon Abdunabiyevich, Sherzodbek Nabiyev Nurmuhammad o'g'li	
Banklarda risklarni nazorat qilishning amaliyoti	686
Jumanazarov Muzaffar Jumanazar o'g'li	
Налоговые реформы в Узбекистане: вызовы, достижения и перспективы	692
Садиков Искандар Гайратович, Буранова Лола Вахобовна	
Turizm xizmatlari samaradorligini baholash usullari va vositalari tahlili	704
Jiyanov Uktam Panjiyevich	
Korxona va tashkilotlarda xodimlarni boshqarish strategiyasi	712
Raxmonova Feruza Musakulovna	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti direktorlarini menejerlik faoliyatiga tayyorlashning ahamiyati	716
Dusmaxamedov Abduljalil Abdusabirovich	
Davlat korxonasini xo'jalik jamiyatiga o'zgartirishning foydali jihatlari	720
Z.D. Sanjarov	
The role and main types of agricultural tourism in Uzbekistan	724
M.Xolmuratova, G.N.Tojiyeva	
Цифровые технологии как драйвер повышения эффективности банковского маркетинга	727
Кахрамонов Хуршиджон Шухрат угли, Маннабова Хулкар Фарход кизи	
Потребительская стоимость товаров в условиях экономики Узбекистана	735
Мусаева Шоира Азимовна	
Valyuta risklarini boshqarishda metching siyosatining ahamiyatini oshirish	739
Yahyayev Ziyodilla Lutfullayevich	
Yangi o'zbekiston iqtisodiyotida xususiy tadbirkorlikning roli va ahamiyati	744
Azimova Shoxista Salohiddinovna	
Improving the methodology for assessing the financial stability of banks	750
Sharipova N.H.	
Инструменты стратегического планирования и прогнозирования в управлении ООО "МТЕ TECHNIK": оценка и повышение финансовой стабильности	757
Нишоновна Муниса Одилжон кизи	
Актуальные вопросы налоговой политики	763
Бердыева Угулой Абдурахмоновна	
Ilm-fanni moliyalashtirish va innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash jamg'armasi	768
Ramazonov Javohir Bekzod o'g'li	
Jizzax viloyatida ekologik, rekreatsiya turizmlarini rivojlantirishning iqtisodiy samaradorligini baholash va uni prognozlashtirish	773
G'apparov Azim Qayumovich	
Qashqadaryo viloyatida ekologik va yashil texnologiyalarga kiritilayotgan investitsiyalar	781
Meylikov Fazliddin Abduhalim o'g'li, Buriyev Shaxbos Baxtiyorovich	
Biznes subyektlari auditida soddalashtirilgan moliyaviy hisobot tayyorlash usulini qo'llash xususiyatlari	786
Tajekeev Ziyatdin Kobeysinovich	
Biznes jarayonlarni modellashtirishning nazariy asoslari	791
Mullajonova (Matchanova) Shaxsanam Taxiroyva	
Raqamli xizmatlar bozori: elektron tijorat orqali xizmat ko'rsatishning yangi bosqichlari	796
Maxammadaliyeva Muslimaxon Sherali Qizi	
"Yashil iqtisodiyot"ga o'tish zaruriyati va uni barqarorlashtirishning ahamiyati	800
Musurmankulova Gulchehra Isabekovna	
Ekologik turizm nuqtai nazaridan turizm marketingining usullari va asosiy vositalarining xususiyatlari	806
Yokubjonova Xulkarbonu Yokubovna	
O'zbekiston iqtisodiyotida turizmning o'rni va rivojlanish istiqbollari	815
Qosimova Fazilat, Kalandarov Ravshan	
Korporativ strategiyani ishlab chiqish bosqichlarining tahlili	819
Xidirova Marg'uba Rustamovna, Abduvasiyeva Marjona Anvarovna	

Mamlakatimiz turizmini rivojlantirishda investitsiyalarni jalb qilish bo'yicha o'tkazilayotgan islohotlarning o'rni.....	823
Ayubov Ilyos Ilxomovich, Nuridinov Bexruz Akbar o'g'li	
Hududlarda tadbirkorlarning islomiy investitsiyalardan foydalanish niyatlariga undovchi omillarning empirik tadqiqoti.....	829
Irgasheva Gulbahor	
Davlat vositalari yordamida innovatsion faoliyatni moliyaviy rag'batlantirish yo'nalishlari	836
Baxriddinov Nodirbek Zamirdinovich	
Важность качества управления на предприятиях общественного питания.....	842
Абдуллаева Зульфия Иззатовна, Махмудов Суннатжон Абдужаббор Угли	
O'zbekistonda "yashil" moliyalashtirishni rivojlantirish yo'nalishlari	848
Shaislamova Nargiza Qabilovna	
Mahalliy budjetning qo'shimcha daromadlarini shakllantirish yo'nalishlari.....	856
Yuldashev Javohirbek Ikromjon o'g'li	
Davlat moliyaviy nazoratida axborot texnologiyalaridan foydalanishni kengaytirish masalalari	860
Ro'zimatova Nigora Abdullaevna	
Принципы «справедливой стоимости» в мсфо: достоинства и проблемы применения в банках узбекистана	869
Айтмуродова Рушана Бахтиеровна	
Yashil iqtisodiyot loyihalarini moliyalashtirishning nazariy jihatlari	876
Allaberganova Asalxon Kadirovna	
Davlat moliyaviy nazoratini tashkil etish hamda amalga oshirish tartibini takomillashtirish	880
Xasanov Ruslan Raxmatovich	
Yirik soliq to'lovchilar va ularning investitsiyaviy faolligini investitsiyaviy chegirmalar orqali rag'batlantirish	883
Tohirov Shuhrat Niyoz o'g'li	
MHXS bo'yicha moliyaviy hisobot tayyorlashda foydalaniladigan tuzatuvchi buxgalteriya yozuvlar.....	888
Sheraliyev Xayrulla Karimovich	
Qurilish korxonalarida investitsiyalarni boshqarishning xorijiy tajribalari va ularni mamlakatimizda foydalanish yo'llari	894
Karimov Inomjon Ortikbaevich	
Davlat xaridini tashkil etishning ijtimoiy-iqtisodiy amaliyati va uni iqtisodiyotga ta'siri.....	900
Burxanov G'ofur Baxodirovich	
Влияние технологических инноваций на международные финансовые рынки, а также на финансовый рынок нашего государства.....	904
Бабаназарова Гульзар Зиуатдиновна	
Strategic development of global companies in modern conditions.....	909
Nasimov Bakhtiyor Vasiyevich	
Hududlarda sog'liqni saqlash tizimi asosiy ko'rsatkichlarini noaniq modellashtirish yordamida kompleks baholash.....	914
Ismoilova Dilfuza Ibodullayevna	
Tijorat banklari faoliyatini transformatsiyalashuv jarayonlarini takomillashtirish.....	923
Kulboyeva Nargiz Majitovna	
Сущность и причины возникновения проблемных кредитов	929
Улмасой Ахмедова Хусан кизи	
The use of digitalization and technologies in updating credit policy.....	934
Otabek Ma'mirjon ogli Azimov	
Финансовое моделирование сценариев развития предприятия с использованием методов многокритериального принятия решений (МКПР).....	938
Axmedov Akbarali Sultonmurodovich, Yuldosheva Gulnoza Abdinabievna	
Yuqori samarali energiya tejash texnologiyalari va katalizga asoslangan konversiya jarayonlari.....	945
Yusupov Ulug'bek Mamayusupovich	
Kambag'allikni kamaytirish maqsadida aholining ijtimoiy himoyalash mexanizmini takomillashtirish	951
Kasimova Gulyar Axmatovna	

Tijorat banklarida foiz riski muammosi	957
Turdiyev Abdulhakim Kulbazarovich	
Milliy mahsulotlarni tashqi bozorlarga olib chiqishdagi to'siqlarni bartaraf qilish choralari.....	964
Abdivaliyev Shahzodbek Xayrullayevich	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni moliyalashtirish usullari.....	970
Kaxorova Zamira Safaraliyevna	
O'zbekistonda mehmonxonalarda ovqatlantirish xizmatlarini takomillashtirish konsepsiyasi: strategik yondashuv.....	974
Yaxshiyev Xusniddin Tolibovich	
O'zbekiston sanoatida "yashil texnologiyalar" dan foydalanish va barqaror rivojlanish.....	979
Ubaydullaeva Gulchehra Erkabaevna	
Sanoat korxonalarida resurslarini rejalashtirish (ERP) tizimlarini joriy etishning orqali iqtisodiy samaradorlikni ta'minlash yo'llari	985
Azizov Abdulla Abdisalamovich	
Yashil texnologiyalar asosida sanoatni modernizatsiya qilish	990
Muftaydinov Mansur Kiyomidinovich	
Ta'lim va ilm-fan rivoji – taraqqiyot garovi	995
Jamalova Gulnora Gulomovna	
Yashil iqtisodiyot sharoitida turizm sektorida barqaror bandlikni ta'minlash masalalari	1000
To'rabekov Sohijon Sherboy o'g'li	
Yashil energitikani integratsiya qilish va energiya samaradorligini oshirishning zamonaviy usuli (aqlli tarmoqlar-smart grids)	1007
Karimova Salima Elamonovna	
Yashil iqtisodiyot sharoitida soliqlarni raqamlashtirishni takomillashtirish	1012
Jo'rayev Botir Abdiyevich	
Yashil iqtisodiyotda tiklanadigan energiya manbalaridan foydalanish samaradorligi (TEM ko'rsatkichlar izohi)	1018
Sharifova Nargiza Djurayevna	
Экономическое образование молодёжи основа будущего страны.....	1023
Айматова Фарида, Айтиниязова Наргиза	
Biznes turizmining bugungi kundagi rivojlanish tendensiyasi.....	1028
Yangiyeva Sabrina Ixtiyorovna, Daniyarova Feruza Bahriddinovna	
Особенности кредитования сельскохозяйственных организаций и этапы его развития.....	1032
Ж.Я.Нуриллаев	
Xorijiy tajriba asosida O'zbekiston yashil iqtisodiyotini takomillashtirish yo'llari.....	1039
Xikmatova Husnora Fatxulla qizi	
Yashil iqtisodiyot sharoitida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishda davlatning roli	1045
Umarov Muzaffar Yusupbayevich, Otamurodov Rasulbek Batirovich, Xaitbayev Jasurbek Otaxanovich, Atadjanov Kadambay Sapayevich	
Mintaqada raqamli transformatsiya rivojlanishida moliyaviy texnologiyalarning ahamiyati.....	1052
Rustamov Jasurbek Ravshanbek o'g'li	
Tijorat banklaridan olingan kreditni qaytarishda foiz stavkalari ta'sirining tahlili.....	1058
Xanmuratov Roushenbek Xalmuxammetovich, Vaxabov.A.V	
Tabiiy va sun'iy tolalarning ekologik ta'siri va yashil ishlab chiqarish texnologiyalariga o'tish bosqichlari.....	1066
Raximov Furqat Jalalovich	
Maishiy kimyo tovarlari B2B taqsimotida chakana savdo tarmoqlari bilan marketing asosidagi strategik hamkorlik	1071
Ro'ziyeva Farzona Komiljon qizi	
Мировой финансовый кризис и его влияния на состояние экономики Узбекистана	1076
Раупова Мхлисахон Ибрахимжон кизи	
Uzoq muddatli aktivlar hisobini xalqaro standartlar asosida takomillashtirish.....	1087
Hakimov Faxritdin Abdusattorovich	
O'zbekistonda tadbirkorlikni rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari	1093
Djo'rayeva Lola Abdugabbarovna	

Yo'l qurilish tashkilotlarida yo'l qurilish ko'lamini oshirib, samarali resurslar taqsimotini ishlab chiqish.....	1099
Raximov Dilshodjon Turdiali o'g'li	
Ilg'or xorij tajribalaridan O'zbekiston amaliyotida foydalanish imkoniyatlari	1104
Karimova Komila Daniyarovna	
Ichki audit samaradorligini tahlil qilish metodologiyasi.....	1111
I.G'.Isroilov	
Выведение практического сотрудничества на качественно новый уровень государств центрально-азиатского региона в укреплении концепции «зеленой экономики» в эпоху глобализации.....	1117
Парпиева Наргиза Тахировна	
Kimyo sanoati korxonalarida lean production konsepsiyasidan foydalanish istiqbollari	1122
Gulbayeva Feruza Islomovna	
Qimmatli qog'ozlar bozorida auditorlik xizmatlarining ahamiyati.....	1127
Maxmudov Saidjamol Kadirjanovich	
Tijorat banklari resurs bazasini mustahkamlash yo'llari	1131
Allaberganov Sirojali Saxatovich	
Теоретические основы формирования понятия «финансовая стабильность» Часть II	1143
Алиева Сусанна Сейрановна	
O'zbekiston moliya tizimini raqamlashtirishning rivojlanish tendensiyalari.....	1148
Tashmatova Rano Gaibovna, Qodirov Nurhayot Normuhammad o'g'li	
Theoretical basis of the use of modern information technologies in accounting	1154
Annayev Abdurasul Abdurashidovich, Tojiboyev Jasurbek Shavkat o'g'li, Rustamov Suxrob Asror o'g'li	
Moliyaviy bozorlar chayqalmoqda: investorlar uchun yangi signalmi?	1158
Xushvaqov Islombek Muxammadi o'g'li, Yaxshiboyev Jahongir Abdualimovich	
Yashil moliyalashtirish va esg samaradorligining iqtisodiyot barqarorligidagi o'rni.....	1166
Yusupov Sherzodbek Baxtiyor o'g'li, Atadjanov Kadambay Sapayevich, Madraimov Xabibulla Madaminovich	
Tijorat banklarida muammoli kreditlarni kamaytirish bo'yicha tizimlarni takomillashtirish yo'llari	1170
Bekmurodova Mahbuba Mahmudovna	
Maqola: Globalizatsiyada inson resurslarini boshqarishda raqamli transformatsiyaning rejasini tuzish	1177
Salimjonova Gulhayo Asliddin qizi, Ovxunov Iqboljon Abdunabiyevich, Nabiye Sherzodbek Nurmuhammad o'g'li	
Turizm sanoatida Internet-marketing vositalari va ulardan samarali foydalanish	1182
Babaev Jo'rabek	
Ishlab chiqarishni boshqarishda mahsulot tannarxini kalkulyatsiya qilishning ahamiyati	1190
Asqarova Lobarxon Usmanjanovna	
O'zbekistonda ichki turizm faoliyatini rivojlantirishda transport infratuzilmasini boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy jihatlari	1194
Turopov Maqsudjon	
Kichik biznes faoliyatini rivojlantirishda soliq siyosatini takomillashtirishning ahamiyati	1199
Abdurahmonov Abdumalik Abdug'ani o'g'li	
Madaniy-tomosha xizmatlarining tahlili va uni rivojlantirish yo'llari	1204
Annayev Abdurasul Abdurashidovich	
Цифровизация экономики и генезис стран мирового хозяйства	1211
Камилова Наргиза Абдукажоровна	
“Oila va xotin-qizlarni qo'llab-quvvatlash jamg'armasi” faoliyati	1216
Xushmurodov Baxtiyor Turg'un o'g'li	
Soliq stavkalarini tabaqalashtirish asosida soliq to'lovchilar iqtisodiy faoliyatini tartibga solish mexanizmlari.....	1220
Abduraimova Nigora Abdugapparovna	
O'zbekistonda yashil iqtisodiyotga o'tish va barqaror rivojlanishga ta'sir etuvchi omillar	1223
Xamdamov Shoh-Jahon Rahmat o'g'li	
Mintaqaning eksport salohiyati tahlili asosida istiqbolli y'nalishlarni aniqlash (Xorazm viloyati misolida).....	1229
Ibadullayev Ergash Bakturdiyevich	

Uy-joy kommunal xo'jaligini mintaqada innovatsion rivojlantirishni boshqaruvi	1235
Adilova Yulduz Shavkatovna	
Bank tizimi likvidligini ta'minlash vositalari va usullarini takomillashtirish	1239
Poyonov Bobir Bekmurod o'g'li	
Milliy brendlarni shakllantirish orqali tashqi bozorlarda raqobatbardoshlikni oshirish	1245
Muratbaeva Eleonora Muxamedjan qizi	
Charm mahsulotlaridan tayyorlangan bolalar transformatsion sumka ishlab chiqarish iqtisodiy samaradorligi	1250
Ismailov Nurulla Tuychibayevich	
O'zbekistonda qurilish materiallari ishlab chiqaruvchi korxonalar faoliyati: iqtisodiy tahlil va islohotlar zarurati	1256
Raximov Ilyos Ikramovich	
Yoqilg'i-energetika kompleksida innovatsion salohiyatni oshirish strategiyasi	1262
Nabiyeva Saidaxon Abduvaxabovna	
Banklarda moliyaviy xavfsizlik kategoriyasining evolyusiyasi	1268
Qobilov Muxammad Ayubxon Yusufjon o'g'li	
Развитие системы бухгалтерского учёта и отчётности на современном этапе	1273
Мамажонов Акрамжон Тургунович, Юсупова Малика Ботиралиевна	
Практика банковского кредитования предпринимательских субъектов сферы услуг в германии	1279
Мукарова Сарвиноз Маликовна, Каримова Азиза Махомадризовна	
Статистический анализ теневой экономики в узбекистане	1283
Кошанов Абдимурат Азат ули, Абдиразакова Асемай Жандулла кизи	
The importance of using digital technologies in business	1288
Makhmudova Munisakhon Abbos qizi	
0,4 kv kuchlanishdan ta'minlanuvchi suv nasoslarini tarmoq faza kuchlanishi yo'qolishidan himoyalash	1292
Xalikova Xurshida Abdullayevna, Nurova Malika Abduzairovna, Mustayev Ruslan Aktamovich	
Tijorat banklarida korporativ boshqaruv tizimining samaradorligini oshirish	1297
Dexkonova Sayidaxon Nurmuxammatovna	
Ijtimoiy-iqtisodiyot va markaziy osiyo mamlakatlari ijtimoiy sohada	1302
Usmanxo'jayeva Surayyo Muxtarovna	
Aksiyalarni ommaviy joylashtirish amaliyotini tashkil etish va o'tkazish bosqichlari	1307
Raimov Farrux Avazjon o'g'li	
Approaches to effective management of tax liabilities through tax auditing	1311
Abdullayev Abror Bozarboevich	
Tijorat banklarida aktivlarni sekyuritizatsiyalash tizimini takomillashtirish	1316
Axmedov Akbarali Sultonmurodovich	
Tashqi va ichki omillar ta'sirini hisobga olgan holda korxona moliyaviy holati barqarorligining tahlili	1325
Eshkuvatov Azizjon Baxtiyorovich	
Tijorat banklari tomonidan ajratilayotgan kreditlarning iqtisodiyotni rivojlantirishdagi roli	1330
Masharipov Rasulbek Jo'rabekovich	
Sun'iy intellekt asosida bank tizimini modernizasiya qilish va samaradorligini oshirish	1333
Boykulov Baxriddin Karshievich	
Aksiyadorlik jamiyatlarini moliyalashtirish manbalaridan samarali foydalanish	1338
Arifjanova Yayraxon Usmonxo'jayevna	
Ipoteka obligatsiyalarining mamlakat iqtisodiyotining o'sishidagi ahamiyati hamda mazkur obligatsiyalar bilan bog'liq risklar	1343
Ibrohimov Yorqinjon To'liqin o'g'li	
Анализ спроса и потребительского поведения на продукцию, выращенную гидропонным методом	1349
Дурманов Акмал Шаймарданович	
Global moliyaviy inqirozlar sharoitida aholi daromadlarining barqarorligini ta'minlash strategiyalari	1355
Qurbanov Ulug'bek Erkinovich, Nutfullayev Shohrux Mexli o'g'li	

“O‘zbekistonning “yashil iqtisodiyot”ga o‘tish strategiyasi: mavjud muammo va istiqbolli imkoniyatlar”	1359
Ismailov Dilshod Anvarjonovich, Akramova Aziza Abduvohidovna	
Aksiyadorlik jamiyatlarida davlat xaridlarini tashkil etish amaliyotini takomillashtirish.....	1366
Saidaxmedova Aida Mirzayevna	
O‘zbekistonda ekologik turizmni rivojlantirish masalalari	1372
Abduraxmonova Ziyoda Abdullayevna	
Netto ish haqini hisoblashning innovatsion usullari.....	1378
Mirmahmudov Murod Ismatovich	
Xizmat ko‘rsatish sohasida tadbirkorlik: iqtisodiy va ijtimoiy istiqbollar	1383
Xaydarova Shoxista Davranovna	
Texnologiya fanida sun‘iy intellekt va kompyuter texnologiyalaridan foydalanish	1388
Ashurov Nazar Raxmatullaevich	
Korporativ xaridlarni amalga oshirishdagi byurokratik to‘siqlar va ularni bartaraf etish usullari	1391
Qurbanov Shohboz Lutfillayevich	
Yashil yondashuvlar asosida barqaror iqtisodiyotni rivojlantirishning nazariy asoslari.....	1396
Ubaydullaev No‘monjon Isroilovich	
Qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini SWOT va pestel tahlil qilish orqali iqtisodiy bashoratlash.....	1401
Karimova Maftuna Nurdinovna	
O‘tkir revmatik isitmasi bor bolalarda kardiometriya ko‘rsatkichlarining statistik tahlili	1407
Muxamadiyeva Lola Atamuradovna	
Ways to develop digital economy and electronic government in UZBEKISTAN	1418
Nuriddinova Dilshodaxon Abdulla kizi	
O‘zbekistonda hayot sug‘urtasining joriy etilishi va unga ta’sir etuvchi demografik omillar ta’siri.....	1422
Mirzamahmudova Madina Odiljon qizi	
Global iqlim o‘zgarishining turizm sektoriga ta’siri: muvofiqlashtirish va barqarorlikka erishish strategiyalari	1428
Karimova Shaxnoza Uktamovna	
Prospects for the development of islamic microfinance services in uzbekistan.....	1433
Sadullaeva Gulnoza Usmanovna	
Global iqlim o‘zgarishi riski uning mamlakat iqtisodiyoti moliyaviy sektoriga ta’siri	1439
Baratov Sa’dulla Norjigit o‘g‘li, Jo‘rayev Behzod Nuraliyevich	
Перспективы унификации налогов на землю и имущество	1444
Акбарова Нилуфар Нейматжановна	
Banklarda xalqaro moliyaviy hisobot standartlari (IFRS) asosida hisobot tuzish tartibi	1449
Arziboyeva Ravzaxon Sattarovna	
Kichik biznes subyektlari iqtisodiy xavfsizligini ta’minlash mexanizmini takomillashtirish	1454
Akbarov Abdulhamid Akmal o‘g‘li	
O‘zbekiston Respublikasi hududlarida demografik jarayonlarning dinamikasi tahlili	1458
Xamitova Mavluda Sindarovna	
Ta’minot zanjirlarini boshqarishda big datadan foydalanishni afzalliklari	1463
Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich, Quryazov Quryozbek Ergash o‘g‘li	
Yashil texnologiyalardan keng foydalanish – yashil investitsiyalarning poydevori.....	1467
Xursandov Komiljon Maxmatkulovich	
Raqamli transformatsiya sharoitida tijorat banklarining strategik boshqaruv tizimini takomillashtirish yo‘llari.....	1470
Umurov Jasurbek Jamil o‘g‘li	
Digital neighbourhood contexts in youth employment and competency frameworks	1474
Gulsara Ostonaikulova	
Роль организации антимонопольной политики в национальной экономике в обеспечении экономической безопасности и конкурентоспособности.....	1482
Глазова Марина Викторовна	
Rivojlangan sug‘urta bozorlarida investisiya faoliyati tahlili.....	1487
Suyunov Isomiddin Tilovkobilovich	

O'zbekiston respublikasida qurilish kompleksining hozirgi holati va asosiy rivojlanish tendensiyalari.....	1491
Muxibova Guli Yarkinovna	
Aholining turmush farovonligini oshirishda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning roli	1496
Ostanova Nargiza Baratovna	
Tadbirkorlik faoliyatini boshqarishda rahbarlik uslubi: demokratik rahbarlar	1508
Amonov Mehridin Oromiddinovich	
Korxonlarni rivojlantirishda yashil iqtisodiyot mexanizmlarini joriy etish	1513
Yusupov Bekzod Ulugbekovich	
O'zbekistonda sog'lomlashtirish turizmi infratuzilmasini rivojlantirishni ko'p omilli ekonometrik modellashtirish asosida prognozlash	1517
Norchayev Asatullo Norbo'tayevich	
"Ijtimoiy himoya" kategoriyasiga qaratilgan nazariy qarashlar evolyusiyasi	1526
Bobonov N.H	
Majburiyatlar hisobini xalqaro standartlar asosida takomillashtirishning nazariy asoslari.....	1532
Ikromova Odinaxon	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish sifatini oshirishda raqamli xizmatlarning obyektiv zarurati	1537
Norov Murodjon Mahmudovich	
Oliy ta'lim xizmatlari mohiyati va rivojlanish nazariyasi.....	1541
Iskandarov Shahboz Shavkat o'g'li	
Davlat-xususiy sheriklikka oid ilmiy yondashuv va qarashlarning rivojlanish tendensiyalari	1545
O'ktamova Nargiza Narzulla qizi	
Theoretical foundations of time series analysis in green economy	1552
Muradov Rustamjon Sobitkhonovich	
Korxona faoliyati samaradorligini baholashning kompleks yondashuvi: nazariya va amaliyot.....	1563
Xalilov Bekzod Axmatovich	
Aholi real daromadlarini shakllantirishda inson kapitalini rivojlantirishning roli.....	1568
Iskandarova Dilafruz Ikrom qizi	
Yashil iqtisodiyotda transportning tutgan o'рни.....	1573
Yuldasheva Saodat Arslanovna, Otanazarova Charos Baxtiyor qizi	
Xalqaro standartlar asosida hisob siyosati metodologiyasini takomillashtirish.....	1577
Qurbanboev Jurabek Eruvboevich	
Sanoat tarmoqlarini barqaror rivojlantirishda "yashil" iqtisodiyotdan samarali foydalanish istiqbollari.....	1585
Yuldasheva Saida Nematovna	

SANOAT TARMOQLARINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA “YASHIL” IQTISODIYOTDAN SAMARALI FOYDALANISH ISTIQBOLLARI

Yuldasheva Saida Nematovna

Buxoro davlat texnika universiteti
Iqtisodiyot va menejment kafedrası dotsenti

Annotatsiya: Ushbu maqolada sanoat tarmoqlarini barqaror rivojlantirishda “yashil” iqtisodiyot konsepsiyasining roli va ahamiyati tahlil qilinadi. Ekologik barqarorlikni ta’minlash, energiya samaradorligini oshirish hamda chiqindilarni kamaytirish orqali iqtisodiy o’sishni qo’llab-quvvatlovchi strategiyalar ko’rib chiqilgan. Maqolada, shuningdek, O’zbekiston tajribasiga asoslangan holda yashil texnologiyalarni joriy etish imkoniyatlari va istiqbollari yoritilgan.

Kalit so’zlar: yashil iqtisodiyot, barqaror rivojlanish, sanoat tarmoqlari, ekologik texnologiyalar, energiya samaradorligi, chiqindilarni kamaytirish.

Abstract: This article analyzes the role and significance of the “green” economy concept in ensuring sustainable development of industrial sectors. The authors examine strategies to promote economic growth through improved energy efficiency, waste reduction, and environmental sustainability. Special focus is placed on the prospects and opportunities for implementing green technologies in the context of Uzbekistan.

Key words: green economy, sustainable development, industrial sectors, environmental technologies, energy efficiency, waste reduction.

Аннотация: В статье анализируется роль и значение концепции «зеленой» экономики в устойчивом развитии промышленных отраслей. Авторы рассматривают стратегии поддержки экономического роста за счёт повышения энергоэффективности, сокращения отходов и обеспечения экологической устойчивости. Особое внимание уделяется перспективам внедрения зелёных технологий на примере Узбекистана.

Ключевые слова: зелёная экономика, устойчивое развитие, промышленные отрасли, экологические технологии, энергоэффективность, сокращение отходов.

KIRISH

Zamonaviy global iqtisodiy rivojlanish sharoitida ekologik barqarorlikni ta’minlash, mavjud tabiiy resurslardan samarali hamda ehtiyotkorlik bilan foydalanish masalalari jahon hamjamiyatining ustuvor yo’nalishlaridan biriga aylangan. Iqlim o’zgarishlari, atrof-muhitning tobora kuchayib borayotgan degradatsiyasi, biologik xilmaxillikning kamayishi va energiya resurslariga bo’lgan talabning keskin ortishi natijasida sanoat tarmoqlarining an’anaviy faoliyat mexanizmlarini qayta ko’rib chiqish zarurati yuzaga kelmoqda. Mazkur muammolar fonida “yashil iqtisodiyot” konsepsiyasi nafaqat ekologik xavfsizlikni ta’minlash, balki sanoat sohalarini strategik jihatdan barqaror rivojlantirishga xizmat qiluvchi muhim nazariy-amaliy paradigma sifatida e’tirof etilmoqda.

“Yashil” iqtisodiyot deganda faqat iqtisodiy o’sishni emas, balki tabiiy kapitalni saqlash, ekologik tahdidlarni minimallashtirish va keng ko’lamli ijtimoiy farovonlikka erishishni o’z oldiga maqsad qilgan iqtisodiy model tushuniladi. Bu model doirasida energiya samaradorligini oshirishga qaratilgan ilg’or texnologiyalarni sanoat tarmoqlariga joriy qilish, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalangan holda resurslar aylanishini ta’minlash, chiqindilarni kamaytirish va issiqxona gazlari chiqindilarini qisqartirish kabi strategiyalar muhim o’rin tutadi. Ushbu yondashuv nafaqat ekologik muvozanatni saqlab qolish, balki iqtisodiyotning uzoq muddatli barqarorligini ta’minlashga ham xizmat qiladi.

Shu nuqtayi nazardan, sanoatning “yashil” transformatsiyasi iqtisodiy siyosat, texnologik modernizatsiya va ijtimoiy mas’uliyat o’rtasidagi uyg’unlikni ta’minlash orqali amalga oshirilishi lozim. Davlat siyosatida hamda xususiy sektor tashabbuslarida ushbu tamoyillarni nazarda tutgan holda kompleks chora-tadbirlar ishlab chiqish, joriy etish va monitoringini yo’lga qo’yish zamonaviy iqtisodiyot uchun strategik ahamiyat kasb etmoqda.

Mamlakatimizda “yashil iqtisodiyot” asosida barqaror rivojlanishni ta’minlashda O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan 2019-yil 4-oktabrdagi “2019 – 2030-yillar davrida O‘zbekiston Respublikasining “yashil” iqtisodiyotga o‘tish strategiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi PQ-4477-son¹ qarori muhim dasturiy hujjat hisoblanadi. Yashil iqtisodiyotga o‘tishning muhim vazifalari qatoriga iqtisodiyotning energiya samaradorligini oshirish va tabiiy resurslarni oqilona iste’mol qilish kiradi. Ushbu belgilangan maqsadli indikatorlarga texnologiyalarni modernizatsiya qilish va moliyaviy mexanizmlarni rivojlantirish orqali erishiladi.

2030-yilgacha bo‘lgan strategik davr uchun belgilangan asosiy maqsadlardan biri – iqtisodiy o‘tishni ekologik barqarorlik bilan uyg‘unlashtirishdir. Ushbu yo‘nalishda amalga oshirilayotgan davlat siyosatining asosiy ko‘rsatkichlaridan biri – yalpi ichki mahsulot (YalM) birligiga to‘g‘ri keladigan issiqxona gazlari chiqindilarini 2010-yil darajasidan kamida 10 foizga qisqartirishdir. Bu bilan birga, mamlakat aholisini va iqtisodiyotning barcha tarmoqlarini 100 foizga qadar zamonaviy, arzon va barqaror elektr energiyasi bilan ta’minlash choralari ko‘rilmoqda. Energetika sektorida bu kabi transformatsiyalarni amalga oshirish orqali nafaqat atrof-muhitga salbiy ta’sir kamaytiriladi, balki energetik mustaqillik va innovatsion raqobatbardoshlik ham ta’minlanadi.

Energiya tejankor texnologiyalar, ekologik toza motor yoqilg‘ilari va zamonaviy avtomobil ishlab chiqarishni rivojlantirish, elektr transport vositalaridan foydalanishni kengaytirish kabi chora-tadbirlar O‘zbekiston Respublikasida yashil iqtisodiyotni shakllantirishda asosiy ustuvorliklardan biri sifatida qaralmoqda. Bu boradagi siyosiy hujjatlarda, xususan, 2022–2026-yillarga mo‘ljallangan “Yangi O‘zbekistonning Taraqqiyot strategiyasi”da 24-maqsad sifatida quyidagi ustuvor vazifalar belgilangan: “Iqtisodiyotni elektr energiyasi bilan uzluksiz ta’minlash hamda yashil iqtisodiyot texnologiyalarini barcha sohalarga faol joriy etish, iqtisodiyotning energiya samaradorligini 20 foizga oshirish” [1].

Bunday yondashuv sanoat tarmoqlarini ekologik jihatdan xavfsiz va samarali tarzda rivojlantirishda muhim bosqich hisoblanadi. Sanoatda uglerod izini kamaytirish, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish va chiqindi ishlab chiqarishni optimallashtirish orqali barqaror rivojlanishga erishish mumkin. Shu bois, yashil iqtisodiyotni sanoat siyosatiga integratsiyalash, mavjud imkoniyatlarni aniqlash va mavjud to‘siqlarni bartaraf etish maqsadida ilmiy-amaliy tadqiqotlarni olib borish dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Milliy modelni shakllantirishda xalqaro tajribaga tayanish muhim. Masalan, Germaniya, Janubiy Koreya va Niderlandiya kabi davlatlar yashil iqtisodiyotni innovatsion sanoat tarmoqlari bilan uyg‘unlashtirishda sezilarli natijalarga erishgan. Bu mamlakatlarda uglerod emissiyalarining real vaqt rejimida monitoringi, ekologik investitsiyalarni rag‘batlantirish va “yashil logistika” kabi mexanizmlar muvaffaqiyatli joriy etilgan. Shunga muvofiq, O‘zbekiston uchun ham zamonaviy va mahalliy sharoitga moslashtirilgan, ekologik jihatdan barqaror sanoat siyosatini shakllantirish alohida strategik ahamiyatga ega.

Shu tarzda olib borilgan ilmiy tahlillar mamlakat sanoat tarmoqlarini ekologik mezonlar asosida modernizatsiya qilishda asosiy ilmiy negiz bo‘lib xizmat qiladi. Natijada, barqaror iqtisodiy o‘tish, resurslardan samarali foydalanish va ekologik xavfsizlik o‘rtasida optimal muvozanatga erishish mumkin bo‘ladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

“Yashil” iqtisodiyot – bu ekologik barqarorlikni ta’minlash, tabiat resurslaridan samarali foydalanish va iqtisodiy o‘tishning uzviyligini saqlashga qaratilgan iqtisodiy modeldir. “Yashil” iqtisodiyotning asosiy maqsadi – atrof-muhitni ifloslanishdan himoya qilish, energiya va resurslarni tejash, chiqindilarni kamaytirish va ularni qayta ishlash, shuningdek, ijtimoiy barqarorlikni ta’minlashdir. Bunday iqtisodiy modelni sanoat tarmoqlarida qo‘llash nafaqat ekologik afzalliklarni, balki iqtisodiy samaradorlikni ham oshirish imkonini beradi.

Sanoat tarmoqlari, ayniqsa og‘ir sanoat va kimyo sanoati, ko‘pincha ekologik ifloslanishga sabab bo‘ladi. Bunday tarmoqlarda “yashil” iqtisodiyotning asosiy prinsiplarini qo‘llash, atrof-muhitga zarar yetkazmaydigan texnologiyalarni joriy etish va resurslarni samarali boshqarish orqali sanoatning ekologik izini kamaytirish mumkin. Shu bilan birga, yashil texnologiyalar va toza energiya manbalariga o‘tish sanoat tarmoqlarining samaradorligini oshiradi, chiqindilarni kamaytiradi va yangi ish o‘rinlarini yaratadi.

Yashil iqtisodiyot asosida innovatsion texnologiyalarni joriy etish sanoat tarmoqlarining rivojlanishiga yangi istiqbollar ochadi. Bu texnologiyalar energiya tejash, chiqindilarni qayta ishlash, tabiiy resurslardan samarali foydalanish va atrof-muhitni himoya qilishni ta’minlaydi. Masalan, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan (quyosh, shamol, bioenergiya) foydalanish, energiya samaradorligini oshiruvchi texnologiyalarni joriy etish, uglerod izini kamaytirish kabi amaliyotlar sanoatning barqaror rivojlanishiga olib keladi. Innovatsion texnologiyalarni qo‘llash nafaqat ekologik, balki iqtisodiy samaradorlikni ham oshiradi.

Sanoat tarmoqlarini “yashil” iqtisodiyotga moslashtirishda davlat siyosati va yuridik asoslar muhim rol o‘ynaydi. Davlat tomonidan ishlab chiqilgan “yashil” iqtisodiyotga qaratilgan qonunlar, me’yoriy hujjatlar va dasturlar sanoat tarmoqlarining ekologik xavfsizligini ta’minlash va yashil texnologiyalarni qo‘llashni

1 <https://lex.uz/docs/-4539502>

rag'batlantiradi. Bu, ayniqsa, chiqindilarni kamaytirish, qayta ishlash, energiya samaradorligini oshirish, atrof-muhitni muhofaza qilishga qaratilgan maxsus dasturlarni amalga oshirish orqali erishiladi. Shuningdek, davlat tomonidan yashil iqtisodiyotga sarmoya kiritish va innovatsion texnologiyalarni rivojlantirish bo'yicha tadbirlar hamda qo'llab-quvvatlovlar muhim ahamiyat kasb etadi.

Sanoatni "yashil" iqtisodiyot asosida rivojlantirishning ijtimoiy va iqtisodiy afzalliklari keng ko'lamlidir. Yashil texnologiyalarni joriy etish va qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish orqali energiya va resurslarni tejash mumkin. Bu sanoat tarmoqlarining energiya samaradorligini oshiradi va ekologik izni kamaytiradi. Ijtimoiy jihatdan, yangi ish o'rinlari yaratish va yashil texnologiyalarni rivojlantirish aholining iqtisodiy farovonligini oshiradi. Shuningdek, atrof-muhitning saqlanishi va resurslardan samarali foydalanishning ijtimoiy ahamiyati yuqori bo'lib, bu jamiyatning umumiy farovonligini ta'minlaydi [4].

Yashil iqtisodiyotning asosiy tamoyillarini sanoat tarmoqlariga tadbiriq etish, ayniqsa, uzoq muddatli barqaror rivojlanishga xizmat qiladi. Yashil iqtisodiyot sanoat tarmoqlarining tabiiy resurslarni iste'mol qilishni kamaytirish, chiqindilarni qayta ishlash va atrof-muhitga bo'lgan ta'sirni kamaytirish orqali barqaror rivojlanishini ta'minlaydi. Bu, shuningdek, energiya samaradorligini oshirish va ekologik izni kamaytirish bilan bog'liq bo'lib, sanoat tarmoqlarining uzoq muddatli muvaffaqiyatli rivojlanishiga yordam beradi.

Sanoat tarmoqlarini "yashil" iqtisodiyot asosida barqaror rivojlantirish nafaqat ekologik xavfsizlikni ta'minlash, balki iqtisodiy va ijtimoiy barqarorlikni oshirishga yordam beradi. Yashil texnologiyalarni joriy etish va toza energiya manbalaridan foydalanish sanoat tarmoqlarining samaradorligini oshiradi, yangi ish o'rinlarini yaratadi va iqtisodiy o'sishni qo'llab-quvvatlaydi. Shu bilan birga, davlat siyosati va innovatsion texnologiyalarni rivojlantirish sanoat tarmoqlarining "yashil" iqtisodiyotga o'tishini tezlashtiradi va barqaror rivojlanishni ta'minlaydi.

Empirik tadqiqotlarda yashil texnologiyalarni joriy etishning iqtisodiy va ijtimoiy foydalari ko'rsatilgan. Masalan, qayta tiklanuvchi energiya manbalariga (quyosh, shamol, biotexnologiyalar) o'tish sanoat korxonalarining uzoq muddatli raqobatbardoshligini oshiradi. Shu bilan birga, bu texnologiyalar yangi ish o'rinlarini yaratishga va iqtisodiy o'sishning barqarorligini ta'minlashga yordam beradi. Ijtimoiy jihatdan, atrof-muhitni himoya qilish va yashil iqtisodiyotga sarmoya kiritish orqali jamoat salomatligini yaxshilash va ekologik barqarorlikka erishish mumkin [6].

Yashil iqtisodiyotning ijtimoiy-iqtisodiy afzalliklari bo'yicha empirik tadqiqotlar aholi farovonligi va iqtisodiy o'sishning uzviyligini ta'minlashga qaratilgan chora-tadbirlarning samaradorligini o'rganadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, yashil iqtisodiyotga o'tish orqali ish o'rinlari yaratish, sog'liqni saqlash tizimining yaxshilanishi va iqtisodiy barqarorlikni oshirish mumkin. Shu bilan birga, atrof-muhitni muhofaza qilishning ijtimoiy foydalari ham kengayadi, chunki ekologik xavfsizlikning ta'minlanishi jamoat salomatligini yaxshilaydi va uzoq muddatda iqtisodiy jihatdan barqaror jamiyatni yaratishga xizmat qiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

"Yashil" iqtisodiyot atamasi zamonaviy iqtisodiy va ekologik muammolar fonida shakllangan va tobora dolzarb bo'lib borayotgan konsepsiyalardan biridir. Bu tushuncha, birinchi navbatda, iqtisodiy faoliyatni amalga oshirishda atrof-muhitga zarar yetkazmaslik, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish va iqlim o'zgarishlariga qarshi kurashish tamoyillariga asoslanadi. Yashil iqtisodiyot deganda, iqtisodiy o'sishni ta'minlash bilan birga, ekologik barqarorlikni, resurslarni samarali boshqarishni va ijtimoiy adolatni muvozanatda ushlab turuvchi iqtisodiy tizim nazarda tutiladi.

Yashil iqtisodiyot tushunchasi 1980-yillarda shakllana boshlagan bo'lib, u dastlab BMT va boshqa xalqaro ekologik tashkilotlar tomonidan ilgari surilgan. Biroq bu atama global darajada keng e'tibor qozonishi 2008–2009-yillardagi moliyaviy inqirozdan so'ng ro'y berdi. Inqiroz ortidan dunyo davlatlari iqtisodiyotni tiklash jarayonida ekologik barqarorlikni ta'minlash zarurligini anglab yetdi. Shu nuqtayi nazardan, 2012-yilda BMT tomonidan Rio-de-Janeyroda bo'lib o'tgan "Rio+20" sammitida yashil iqtisodiyot barqaror taraqqiyotga erishish vositasi sifatida alohida e'tirof etildi. Yashil iqtisodiyot iqtisodiy siyosatda energiya samaradorligi, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish, chiqindilarni kamaytirish va ekologik innovatsiyalarni joriy etishni ilgari suradi.

Yashil iqtisodiyotning asosiy tamoyillari quyidagilarni o'z ichiga oladi: tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, atrof-muhitni muhofaza qilish, "ifloslantiruvchi to'laydi" tamoyiliga rioya qilish, ekologik toza texnologiyalarning joriy etilishi, ijtimoiy tenglik va islohotlarga keng jamoatchilikni jalb qilish. Bu tamoyillar har bir mamlakat uchun muhim yo'nalish bo'lib, ekologik barqaror rivojlanishga erishishda ustuvor rol o'ynaydi.

Dunyo tajribasida yashil iqtisodiyot konsepsiyasini amalga oshirishda turli davlatlar o'ziga xos yo'llarni tanlagan. Masalan, Germaniya energiya samaradorligi va qayta tiklanuvchi energiya manbalariga o'tishda ilg'or tajribaga ega. "Energiewende" dasturi orqali ushbu davlat 2050-yilga borib atom energiyasidan to'liq voz kechishni va energiya katta qismini quyosh hamda shamol manbalaridan olishni rejalashtirgan. Xitoyda

esa yashil sanoat tarmoqlarini rivojlantirish, havoni ifloslantiruvchi korxonalarni transformatsiya qilish va “yashil shaharlar” kontseptsiyasini hayotga tadbiq etish orqali yashil iqtisodiyotni jadallashtirishga harakat qilinmoqda. Skandinaviya mamlakatlari, xususan Shvetsiya va Norvegiya esa nafaqat texnologik yangiliklar, balki yashil moliyalashtirish (green finance) sohasida ham ilg'or yondoshuvlarni namoyish qilmoqda.

Yashil iqtisodiyotning nazariy asoslari va amaliy tajribalari shuni ko'rsatadiki, bu konsepsiya nafaqat ekologik muammolarga yechim, balki yangi iqtisodiy imkoniyatlarni yaratish vositasi sifatida ham xizmat qilmoqda. Yashil iqtisodiyot nafaqat sanoatni modernizatsiya qilish, balki yangi ish o'rinlari yaratish, barqaror rivojlanishga erishish va global ekologik tahdidlarni kamaytirishda ham muhim vosita bo'lib xizmat qilmoqda. Shu sababli, bu yo'nalish O'zbekiston uchun ham dolzarb bo'lib, sanoat tarmoqlarini barqaror rivojlantirishda keng qo'llanilishi lozim.

O'zbekistonda sanoat tarmoqlari mamlakat iqtisodiyotining muhim tayanchlaridan biri bo'lib, so'nggi yillarda bu yo'nalishda sezilarli o'sish sur'atlari kuzatilmoqda. Aholining iste'mol talabining oshishi, infratuzilmaning kengayishi, xorijiy investitsiyalarning jalb etilishi va davlat tomonidan sanoatni rivojlantirish bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlar natijasida sanoat tarmoqlari yildan-yilga modernizatsiya qilinmoqda. Xususan, elektrotexnika, to'qimachilik, oziq-ovqat, qurilish materiallari ishlab chiqarish va kimyo sanoati kabi yo'nalishlar ustuvor ahamiyat kasb etmoqda. Shuningdek, neft-gaz, energetika, konchilik va avtomobilsozlik kabi og'ir sanoat tarmoqlari ham barqaror o'sishni ko'rsatmoqda. 2023–2024-yillar davomida sanoat ishlab chiqarish hajmining o'sishi 5–6% atrofida bo'lib, bu ko'rsatkich mamlakat iqtisodiy siyosatining sanoatga yo'naltirilganini aks ettiradi.

Biroq sanoat tarmoqlarining jadal rivojlanishi bilan bir qatorda, ekologik muammolar ham kuchayib bormoqda. Ko'plab sanoat korxonalari, ayniqsa eski texnologiyalar asosida ishlovchi zavod va fabrikalar atrof-muhitga sezilarli zarar yetkazmoqda. Atmosferaga zararli gazlar chiqarilishi, sanoat chiqindilari, suv resurslarining haddan tashqari ekspluatatsiyasi va tuproqning ifloslanishi – bu muammolarning asosiy ko'rinishlaridandir. Ayrim hududlarda, masalan, Sirdaryo, Toshkent va Navoiy viloyatlarida joylashgan yirik sanoat zonalarida atrofida ekologik muvozanatning buzilishi qayd etilgan. Bundan tashqari, energiya manbalaridan foydalanish samaradorligi past bo'lib, sanoatning ko'pchilik sohasida hali ham an'anaviy, ya'ni ekologik jihatdan zararli yoqilg'i turlariga tayanilmoqda.

Resurslardan foydalanish holati bo'yicha ham ayrim salbiy holatlar mavjud. Suv, elektr energiyasi va qazilma boyliklar sanoat tomonidan ko'p miqdorda sarflanmoqda. Ammo bu resurslar har doim ham tejamkorlik va qayta ishlash prinsiplariga asoslanib ishlatilmaydi. Bu esa nafaqat ekologik tahdidlarni kuchaytiradi, balki iqtisodiy samaradorlikka ham salbiy ta'sir ko'rsatadi. Aksariyat korxonalar ekologik auditdan muntazam o'tmaydi, ekologik sertifikatlash tizimi esa hali keng qo'llanilmayapti.

Yashil texnologiyalarni joriy etish bo'yicha esa muayyan ijobiy qadamlar qo'yilgan bo'lsa-da, bu borada hali katta salohiyat mavjud. Ba'zi yirik sanoat korxonalari, xususan, avtomobilsozlik va kimyo sanoatida ekologik toza ishlab chiqarish liniyalari joriy etilgan. Misol uchun, “UzAuto Motors” korxonasida chiqindilarni kamaytirish va energiyani tejovchi texnologiyalar qo'llanilmoqda. Shunga qaramay, bu tajriba sanoatning barcha tarmoqlarida keng tatbiq etilmagan. Texnologik yangilanishlar uchun zarur bo'lgan investitsiyalar yetarli emasligi, xorijiy tajriba va texnologiyalarni moslashtirishdagi qiyinchiliklar, mutaxassislar yetishmasligi kabi omillar yashil texnologiyalarni keng joriy etishga to'sqinlik qilmoqda.

O'zbekistonda sanoat tarmoqlari jadallik bilan rivojlanmoqda, ammo bu jarayon ekologik barqarorlik bilan bog'liq muammolarni ham keltirib chiqarmoqda. Yashil iqtisodiyot tamoyillarini sanoatga chuqur joriy etish, ekologik xavfsizlikni ta'minlash, resurslardan samarali foydalanish va zamonaviy texnologiyalarni keng qo'llash ushbu muammolarning yechimiga olib keladi. Shu sababli, kelgusida sanoat tarmoqlarining barqaror rivoji uchun ekologik omillarni inobatga olgan holda kompleks yondashuv zarur.

O'zbekistonda sanoat tarmoqlarini barqaror rivojlantirishda yashil iqtisodiyot yondashuvlari muhim o'rin tutmoqda. Zamonaviy iqtisodiy model sifatida yashil iqtisodiyot sanoat sohasida nafaqat ekologik muvozanatni saqlash, balki samaradorlikni oshirish, resurslardan tejamli foydalanish va yangi ish o'rinlari yaratish imkonini ham beradi. Bugungi kunda yashil iqtisodiyot asosida innovatsion texnologiyalardan foydalanish sanoat tarmoqlarini modernizatsiya qilishning asosiy yo'nalishlaridan biriga aylanmoqda. Energiya tejovchi uskunalar, chiqindilarni qayta ishlovchi qurilmalar, “toza” ishlab chiqarish tizimlari va raqamli monitoring vositalari sanoatni ekologik jihatdan xavfsiz va samarali qilishda katta imkoniyatlar yaratmoqda. Xususan, quyosh va shamol energiyasidan foydalanishga mo'ljallangan texnologiyalar, “yashil” qurilish materiallari, biomassa va bioplastiklar, ekologik sertifikatlangan mahsulotlar ishlab chiqarish bu yo'nalishdagi muhim amaliy vositalardandir.

Bugungi davrda energetik xavfsizlik va ekologik barqarorlik o'rtasidagi murakkab muvozanatni saqlash global iqtisodiy strategiyalarning markaziy muammolaridan biriga aylangan. Rivojlanayotgan davlatlar uchun ham, rivojlangan iqtisodiyotlar uchun ham ushbu sohadagi ikki asosiy muammo – barqaror rivojlanish darajasiga bevosita ta'sir ko'rsatmoqda. Birinchisi – atrof-muhitga minimal salbiy ta'sirga ega, past emissiyali energiya

ta'minotini barqaror tarzda tashkil etish zarurati; ikkinchisi esa – bunday energiya tizimlarini joriy etishdagi tizimli to'siqlar va ularni samarali bartaraf etish mexanizmlarini aniqlash masalasi bilan bog'liq.

Mazkur kontekstdagi barqarorlik siyosati shundaki, qayta qurish strategiyalari nafaqat iqtisodiy samaradorlikni, balki ekologik barqarorlikni ham ta'minlaydigan tarzda ishlab chiqilishi kerak. Bunda milliy darajadagi strategik yondashuvlar BMTning Barqaror rivojlanish maqsadlari (BRM) va ularning asosiy qadriyatlariga muvofiq shakllantirilmoqda.

Iqtisodiy adabiyotda yashil moliyalashtirish mexanizmlari chuqur o'rganilgan. Jumladan, bir qator olimlar suveren jamg'armalarning "yashil loyihalar"ni moliyalashtirishdagi ustunliklarini ta'kidlab o'tgan. Ular kapitalning yuqori hajmga egaligi, uzoq muddatli strategik rejalashtirish imkoniyati va tashqi kreditlarga qaramlikning pastligi bilan xususiy investorlar oldida raqobat afzalligiga ega hisoblanadi. Bu esa, global moliyaviy tizimda davlat ishtirokidagi barqaror investitsiya mexanizmlarini faollashtirish zaruratini ko'rsatadi.

"Yashil iqtisodiyot"ni moliyalashtirishda turli manbalar mavjud bo'lib, ular an'anaviy (davlat byudjeti, xalqaro moliya institutlari) va noan'anaviy (xususiy moliyalashtirish, ijtimoiy obligatsiyalar, yashil fintech mexanizmlari) shakllarda amalga oshirilmoqda. Ular orasida eng ko'p tarqalgan va institutsional jihatdan rivojlangan moliyaviy vositalardan biri – "yashil obligatsiyalar" hisoblanadi. Ushbu obligatsiyalar dastlab 2007-yilda Yevropa investitsiya banki tomonidan "iqlimni muhofaza qilish obligatsiyalari" nomi ostida chiqarilgan bo'lib, keyinchalik "iqlim obligatsiyalari" deb yuritilgan va bugungi kunga kelib "yashil obligatsiyalar" umumiy nomi bilan tanilgan.

Yashil obligatsiyalar odatiy obligatsiyalardan farqli o'laroq, faqat ekologik yo'naltirilgan loyihalarni moliyalashtirishga qaratiladi. Jalb qilingan mablag'lar quyidagi yo'nalishlar bo'yicha sarflanadi: qayta tiklanuvchi energiya ishlab chiqarish, energiya samaradorligini oshirish, ekologik transport tizimlarini rivojlantirish, chiqindilarni qayta ishlash, suv resurslarini boshqarish va issiqxona gazlari chiqindilarini kamaytirish. Shuningdek, moliyaviy mas'uliyat tamoyillariga asoslangan ushbu instrumentlar investorlar uchun ijtimoiy-iqtisodiy qiymati yuqori bo'lgan loyihalarni tanlash imkonini beradi.

Dastlabki bosqichda turli davlatlar ekologik loyihalarni moliyalashtirish uchun obligatsiyalar emissiyasini amalga oshirgan bo'lsa-da, ular orqali jalb etilgan mablag'lar qayerga yo'naltirilganini aniq aniqlash mexanizmi mavjud emas edi. "Yashil loyihalar" konsepsiyasining joriy etilishi esa, investitsiya yo'nalishlarini ekologik mezonlar asosida aniq tasniflash imkonini berdi. Hozirgi vaqtda bu loyihalar bir nechta ustuvor guruhlariga ajratiladi: qayta tiklanadigan energiya obyektlari, energiya samarador infratuzilmalar, uglerod izini kamaytiruvchi transport tizimlari, chiqindilarni boshqarish loyihalari va atrof-muhit monitoring tizimlarini rivojlantirish (1-jadval).

1-jadval. "Yashil loyihalar"ni investitsiyalash yo'nalishlari².

Investitsiyalash sohasi	Investitsiyalash obyektlari	Investitsiyalash maqsadi
Yadro energiyasi	Elektrenergiya va isitish	Past uglerodli, energiya samaradorligi yuqori energiya manbalaridan foydalanish
Gidroenergetika		
Shamol energiyasi		
Geotermal energiya		
Bioenergetika		
Atmosfera	"Aqli" filtrlar	Atmosferaga chiqarilayotgan chiqindilar miqdori va xavfini kamaytirish
	Past uglerodli obyektlar	
Suv resurslari	"Aqli" tozalash inshootlari	Suvga chiqarilayotgan chiqindilar miqdori va xavfini kamaytirish
	Chiqindilarni biokimyoviy usullar bilan yo'qotish	
Issiqxona samarasi	Ishlab chiqarishning past uglerodli usullari	Issiqxona gazlari miqdorini kamaytirish
	Tozalash inshootlari	
	Ozon qatlami kengayishining oldini olish	
Elektrenergiya iste'moli	Tejamkor energiya resurslari	Energiya iste'moli miqdorini kamaytirish
Suv iste'moli	Suv resurslarini tejab iste'mol qiluvchi obyektlar	Suv iste'moli miqdorini kamaytirish

Quruqlik obyektlaridan foydalanish	Yer resurslaridan oqilona foydalanish	Yer, o'rmon va tog' resurslari iste'molini qisqartirish
	O'rmon resurslaridan oqilona foydalanish	
	Tog'-kon faoliyatining salbiy oqibatlarini kamaytirish	
Transport va tashish	Transport uchun past uglerodli xom ashyo ishlab chiqarish	Logistikadan foydalanish koeffitsiyentini oshirish va atmosferaga chiqindilar chiqarishni kamaytirish
	Ekologik optimal logistika zanjiri	
	Yoqilg'i resurslaridan oqilona foydalanish	
IT va telekommunikasiya	Sovutish tizimini takomillashtirish	Axborot xizmatlari va uskunalarining atrof-muhitga ta'sirini kamaytirish
	Energiya iste'molini qisqartirish	
Sanoat infratuzilmasi	Infratuzilma obyektlarini zamonaviy ekologik talablarga moslashtirish	Infratuzilma obyektlarining ekologik samaradorligini oshirish
	Infratuzilma obyektlarida resurslardan foydalanishni optimallashtirish	

Mutaxassislar fikricha, "yashil loyihalar"ga jalb etilayotgan davlat va xususiy investitsiyalar nisbati 1:5 bo'lishi zarur. Xitoyda esa ichki "yashil loyihalar"ni moliyalashtirishda 10–15 foiz davlat budjeti mablag'lari va 85–90 foiz xususiy mablag'lardan foydalanish qoidasiga amal qilinadi. Shuning uchun xususiy investitsiyalarni "yashil loyihalar"ga jalb etishdagi risklarni an'anaviy loyihalarni moliyalashtirishda duch kelinadigan risklar darajasiga qadar minimallashtirish maqsadga muvofiqdir. Dunyo amaliyotida xususiy investitsiyalarni "yashil loyihalar"ga jalb etishni rag'batlantirishning turli usullari va dastaklaridan keng foydalaniladi (2-jadval).

2-jadval. "Yashil loyihalar"ni moliyalashtirish maqsadida xususiy investorlarni qo'llab-quvvatlash dastaklari va usullari³.

Qo'llab-quvvatlash choralari	"Yashil loyihalar"ni moliyalashtirish dastaklari va usullari	
Davlat tomonidan tartibga solish	Dastaklari	Soliq imtiyozlari
		Standartlarni joriy etish
		Atrof-muhitga zarar keltiruvchi kompaniyalarni qo'llab-quvvatlashdan voz kechish
	Usullari	Imtiyozli tariflar
		Tiklanadigan energiya uchun kvotalar
Davlat tomonidan moliyalashtirish	Dastaklari	Grantlar
		Subsidiyalar
		Ekologik dasturlar
Kreditlash	Dastaklari	Loyihaviy moliyalashtirish
		Qarz fondlari
		"Yashil" obligasiyalar
	Usullar	Imtiyozli kredit stavkalari
Risklarni pasaytirish	Dastaklari	Kredit kafilligi va kafolatlar
		Sug'urtalash
		Ayirboshlash kursi va foiz stavkasining volatilligidan himoyalash

Davlat siyosati bu jarayonda yetakchi rol o'ynaydi. O'zbekistonda ekologik barqarorlikni ta'minlash va yashil iqtisodiyotga o'tish bo'yicha bir qator strategik hujjatlar ishlab chiqilgan. Xususan, 2022–2026-yillarga mo'ljallangan "Yashil iqtisodiyotga o'tish strategiyasi", "Energiya samaradorligini oshirish konsepsiyasi" kabi hujjatlar mavjud bo'lib, ular sanoatda ekologik xavfsizlik, resurslar samaradorligi va atrof-muhitni muhofaza qilishga doir chora-tadbirlarni belgilab bermoqda.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining tegishli farmon va qarorlari asosida sanoat sohasida ekologik loyihalarni qo'llab-quvvatlash, yashil texnologiyalarni joriy etgan korxonalarni imtiyozli kreditlash va soliq yengilliklari berish mexanizmlari yo'lga qo'yilgan. Hududiy ekologik markazlar, Atrof-muhitni muhofaza qilish davlat qo'mitasi hamda xususiy sektor ishtirokidagi texnoparklar yashil iqtisodiyot konsepsiyasini amalga oshirishda muhim ishtirokchilarga aylangan.

Yashil iqtisodiyotni keng joriy etishning ijtimoiy-iqtisodiy afzalliklari ko'p qirrali. Avvalo, bu sanoatdagi texnologik yangilanishlar orqali iqtisodiy samaradorlikni oshirishga xizmat qiladi. Masalan, resurslardan tejamli foydalanish korxonalarining xarajatlarini kamaytiradi, chiqindilarni qayta ishlash esa qo'shimcha mahsulotlar olish imkonini yaratadi. Bundan tashqari, yashil iqtisodiyot yangi innovatsion loyihalarni hayotga tatbiq etish orqali raqobatbardosh sanoat tarmoqlarini shakllantiradi.

Ijtimoiy nuqtayi nazardan esa yashil iqtisodiyot yangi ish o'rinlari yaratish, aholi salomatligini saqlash va ekologik madaniyatni yuksaltirishga xizmat qiladi. Yashil infratuzilmalar, "aqlli" shaharlar, ekologik toza transport vositalari va yashil energetika loyihalari bugungi global trendga mos keladi va aholi hayot sifatini yaxshilaydi. Umuman olganda, O'zbekistonda yashil iqtisodiyot asosida sanoat tarmoqlarini barqaror rivojlantirish keng imkoniyatlarga ega. Bu boradagi istiqbollar sanoatning zamonaviylashuvi, ekologik xavfsizligi va ijtimoiy-iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi. Kelgusida xalqaro hamkorlik, xorijiy investitsiyalarni jalb etish, ilmiy-texnik bazani rivojlantirish va yashil innovatsiyalarni keng tatbiq etish orqali bu sohada katta yutuqlarga erishish mumkin. "Yashil" iqtisodiyotning energiya sohasiga sarflanayotgan investitsiyalar manbalarining yana biri – kommunal xizmatlar ko'rsatuvchi kompaniyalar hisoblanadi. Hozirda kommunal xizmatlar ko'rsatuvchi aksariyat yirik kompaniyalar an'anaviy energiya manbalari bilan bir qatorda tiklanadigan energiya manbalaridan ham faol foydalanmoqda.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'zbekiston sanoat tarmoqlarining jadal rivojlanishi zamonaviy iqtisodiy o'sishning muhim omili bo'lishi bilan birga, ekologik muvozanatga tahdid soluvchi omillarni ham yuzaga keltirmoqda. Mamlakatda sanoatning yetakchi sohalari – neft-gaz, kimyo, metallurgiya, qurilish materiallari ishlab chiqarish, avtomobilsozlik va energetika – asosan resurslarga yuqori talab qo'yuvchi va atrof-muhitga ta'sir ko'rsatuvchi korxonalarni o'z ichiga oladi. Shu sababli, ularni barqaror va ekologik toza asoslarda rivojlantirish muhim ahamiyatga ega.

Tadqiqot davomida quyidagi asosiy natijalarga erishildi:

- O'zbekiston ba'zi sanoat korxonalarida hali ham ekologik xavfsizlik masalalari ikkinchi planda turibdi, resurslardan tejamkor foydalanish darajasi past.

- Yashil texnologiyalarni joriy etish bo'yicha ayrim ijobiy tajribalar mavjud bo'lsa-da, bu jarayon keng ko'lamda emas va asosan yirik korxonalarga xos.

- Davlat siyosati bu yo'nalishda ijobiy harakatlarni boshlab bergan bo'lsa-da, ularni tizimli va kompleks ravishda amalga oshirish dolzarb vazifa bo'lib qolmoqda.

Ushbu muammolar va imkoniyatlarni hisobga olgan holda quyidagi takliflar ilgari suriladi:

Yashil texnologiyalarni keng joriy etish

- Energiya tejamkor uskunalar, chiqindilarni qayta ishlash tizimlari, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanishga oid texnologiyalarni har bir sanoat tarmog'iga integratsiya qilish.

- Mahalliy ishlab chiqaruvchilarni ekologik toza texnologiyalar yaratishga rag'batlantirish.

Davlat va xususiy sektor hamkorligini kuchaytirish

- Yashil investitsiyalarni jalb etish uchun davlat-xususiy sheriklik asosida ekologik infratuzilma loyihalarini amalga oshirish.

- Texnoparklar, innovatsion markazlar va ilmiy-tadqiqot muassasalari bilan sanoat korxonalari o'rtasida hamkorlikni mustahkamlash.

Kadrlar tayyorlash va ekologik bilimlarni oshirish

- Oliy o'quv yurtlari va kollejlarda tizimida yashil iqtisodiyot, ekologik muhandislik va ekologik boshqaruv yo'nalishlarini kengaytirish.

- Sanoat xodimlari uchun ekologik xavfsizlik va yashil texnologiyalar bo'yicha doimiy malaka oshirish dasturlarini joriy etish.

Monitoring va nazorat tizimini takomillashtirish

- Ekologik holatni doimiy monitoring qilish uchun zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy etish.

- Har bir yirik sanoat loyihasi uchun majburiy ekologik baholash va hisobdorlik tizimini kuchaytirish.

Xulosa qilib aytganda, yashil iqtisodiyot tamoyillarini sanoat rivojiga tatbiq etish O'zbekiston uchun nafaqat ekologik xavfsizlikni ta'minlash, balki iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshirish, yangi texnologiyalarni joriy qilish va xalq farovonligini yuksaltirishga xizmat qiladi. Shu sababli bu yo'nalishda aniq strategiyalar asosida harakat qilish, davlat, xususiy sektor va jamiyat o'rtasida hamkorlikni kuchaytirish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022 – 2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-son Farmoni. <https://lex.uz/ru/docs/-5841063>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 31-maydagi "Ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish sohasini transformatsiya qilish va vakolatli davlat organi faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-81-son Farmoni. <https://lex.uz/uz/docs/-6479180>
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 4-oktabrdagi "2019 – 2030-yillar davrida O'zbekiston Respublikasining "yashil" iqtisodiyotga o'tish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PQ-4477-son qarori. <https://lex.uz/docs/-4539502>
4. Смирнов Н.Н. Государственное регулирование зеленой экономики. – СПб.: Наука, 2022. – 180 с.
5. Сидоров Е.Е. Экологическая экономика: теоретические аспекты. – М.: Мир, 2019. – 195 с.
6. Usmonov D.D. Rivojlanayotgan mamlakatlarda yashil iqtisodiyot muammolari. – T.: Yangi asr avlodi, 2022. – 230 b.
7. Vohidov O.O. Yashil energiya va iqtisodiyot. – T.: Iqtisodiyot va huquq, 2021. – 175 b.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
